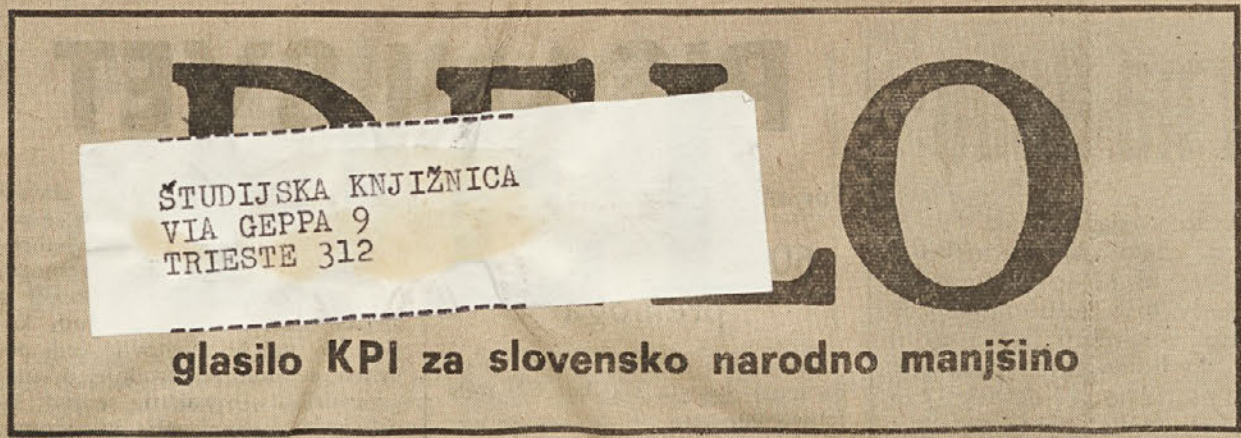

Kampanja za naš tisk

Naš uvodnik

DC in Slovenci

Prihodnjega novembra bodo v Trstu občinske volitve. Vodstva nekaterih političnih strank se že pripravljajo nanje. Kmalu se bodo spomnila tudi na množice volivcev. Z raznih strani bodo kot ob vsakih, bodisi upravnih bodisi političnih volitvah, začele deževati najrazličnejše obljube. Gotovo se bodo tudi letos vodstva nekaterih političnih strank spomnila, da v Trstu živijo tudi državljani slovenskega jezika. Krščanska demokracija se je v resnici že spomnila na Slovence, čeravno «uradno» izjavlja, da naj Slovenci ostanejo tam kjer so in da naj volijo svoje liste in kandidate. Jasno je, da ta politična stranka, daje take izjave zato, da se ne bi «zamerila» najzagrizenejšim šovinistom, ki so v njenih vrstah in fašistom, ki stoje blizu njih.

Pred kratkim se je spomnil Slovencev tudi demokristjanski poslanec Bologna. Izjavil je, da je treba pri določanju in odmerjanju pravic slovenske manjšine upoštevati predvsem republiško ustavo. Ugotovil je, da italijanska republiška ustava obvezuje državo, da s konkretnimi zakonskimi določili štiti pravice narodnih manjšin, ki žive v njenih mejah. Poudaril je tudi, da je republiška ustava osnovni zakon za italijansko ljudstvo in da je to ustavo svobodno sprejela večina italijanskih državljanov. Zato je treba — tako danes zatrjuje omenjeni poslanec — ustavo na vsak način spoštovati in izvajati njena določila.

K tem trditvam demokristjanskega predstavnika ne bi imeli ničesar pripomniti. Vse je prav, kar je izjavil. Škoda je le, da je do teh zaključkov prišel šele sedaj.

Mi se že vrsto let sklicujemo na republiško ustavo in zahtevamo, naj se vsa in ne samo nekatera njena določila izvajajo. Toda, žal, naše pravične zahteve prepogostoma zadržava na gluha ušesa demokristjanov, ki od konca zadnje vojne imajo oblast v svojih rokah.

Kdo je torej kriv, da se tudi določila republiške ustave, ki se nanašajo na zaščito manjšinskih pravic ne izvajajo čisto prav demokristjani? Toda ne prav demokristjani so tisti, ki slovenski manjšini v naši deželi nočejo dati zakonitih pravic. O tem imamo nešteto neovrgljivih dokazov.

Se pred kratkim so demokristjani in njihovi zavezniki imeli krasno priliko z dejanji dokazati, da hočejo spoštovati

pravice Slovencev. Toda tega niso storili. Ta prilika je bila tedaj, ko je poslanska zbornica sprejemala zakon o avtonomni deželi Furlanija-Juljska krajina.

Lani je bil sprejet zakon za slovenske šole, toda do tega ni prišlo po zaslugi demokristjanov. Zakon je bil sprejet pod pritiskom delavskih strank in predvsem po prizadevanju KPI. Šele ko se je demokristjanska stranka znašla v takem položaju, da ni mogla še nadalje zavlačevati tega vprašanja, je predložila svoj zadevni predlog. Toda sprejet je bil tak zakon, ki ne odgovarja v celoti pravičnim zahtevam Slovencev. In tudi po sprejetju zakona je ostal položaj slovenskega šolstva v bistvu tak kot prej, kar je privedlo celo do protestne stavke slovenskih šolnikov v Gorici.

Danes je na oblasti v Italiji vlada levega centra. Toda ali M. K.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Festival lista „l'Unità“

v občinskem parku na Pončani v Trstu

od 1. do 3. septembra
Na prireditvah bodo sodelovali:

- orkester, ki ga vodi GIAN-NI SAFRED
- «VESELI RUDARJI» iz Trbovelj
- ansambla iz Podlonjerja in Pončane
- godba iz Sv. Barbare
- pevski zbor iz Križa

Na sporedu so tudi filmske in lutkovne predstave. Med drugim bodo predvajali dokumentarne filme o sovjetskih kozmonavtih in film «Spanija 1936»

V nedeljo ob 16. uri bo godbeni in pevski koncert, ob 17,30 pa bo **TOMBOLA**
Skupni dobitki znašajo 100 tisoč lir

Ob 19. uri bosta govorila posl. V. VIDALI in občinski svetovavec LUCIAN PADOVAN

Plesna zabava bo trajala do polnoči

Udeležite se polnoštevilno — Vstopnine ni

Pogled na množico, ki se je udeležila festivala «Dela» v Dolini.

Tržaška federacija bo nabrala 8 milijonov lir za tisk in za kritje volivnih stroškov. Do sedaj je ta cilj realiziran za 50%. Nekateri sekcije so že dosegle in celo presegle svoj cilj, so pa druge, ki so še daleč pred njim. Vsekakor pa je treba priznati, da so tovariši pravilno razumeli svoje naloge, da marljivo delajo tudi na tem področju, za kar jim je treba izreči zaslužen priznanje. Zlasti dobro so se izkazale vasi v dolinski občini.

Evo nekaj rezultatov: Boljunc 80.000 lir, Dolina 50.000, Ricmanje 54.000, Domjo 40.000, Prebeneg 18 tisoč, Mačkolje 35.000.

Iz ostalih krajev na Tržaškem pa beležimo sledeče rezultate: Milje 200.000, Sv. Jakob v Trstu 190.000, Škedenj 58.000, Magdalena 50.000, Opčine 40.000, Trebče 30.000, Prosek-Kontovel 22.000 in Salež-Zgonik 10 tisoč lir.

Festival „Dela“ v Sovodnjah

V dneh od 11. do 13. avgusta je bil v Sovodnjah pri Gorici prvi po-

krajinski festival lista «Dela». Festivala se je udeležila velika množica iz vse okolice in tudi iz oddaljenejših vasi in iz Gorice. Naši tovariši iz goriške federacije so prireditve organizirali z veliko vnamo. Danes so lahko zadovoljni z uspehom. Prvemu tovrstnemu poskusu bodo nedvomno sledile še druge prireditve.

Goriška federacija KPI in «Dela» se vsem tovarišem in tovarišicam, ki so kakor koli pripomogli k uspehu sovedenjskega festivala, najto-pleje zahvalujeta.

Pri organiziranju festivalskih prireditvev so se zlasti odlikovali tov. Florijan Peteani, Arturo Jarc, Alojz Prisco, brata Abram iz Štandreža; Jože Ferfolja, Guido Ferrari, Mario Lakovič in skupina deklet iz Doberdoba; Emil Vizintin in drugi mladinci iz Sovodnj. Vsem tem izre- kamo še posebno javno pohvalo.

Dogodki tedna

V BANDUNGU se pripravljajo na drugo konferenco azijsko-afriških držav. Kot je znano se je vršila prva tovrstna konferenca v tem mestu leta 1955 in je obrodila zelo pozitivne sadove. Povabilo za drugo bandunško konferenco je doslej sprejelo že dvajset držav. Te države so: Sirija, Irak, Sudan, Maroko, Afganistan, Pakistan, LR Mongolija, LR Kitajska, Kambodža, Laos, Tajlandija, Južni Vietnam, Južna Koreja, Ceylon, Indonezija in Burma.

V FRANCIJI še vedno rovarijo oasovci. Pretekli teden so skušali napraviti atentat na predsednika De Gaulla. Atentat se je sicer izjalovil, toda pokazal je, kako so razpredene oasovske mreže. Sedanja režim v Franciji torej žanje to kar je sejal ali vsaj dopuščal, da so drugi sejali. Ves svet ga je že pred časom opozarjal na nevarnost, toda tega opozarjanja ni hotel upoštevati.

PEVSKI ZBOR primorskih študentov «Vinko Vodopivec», ki je nastopil na mednarodnem tekmovanju v Arezzu, je v kategoriji moških zborov, ki so peli umetne pesmi, dosegel v močni konkurenci tretje mesto. Zbor je pod spretnim vodstvom dirigenta Demšarja prejel med 19 zbori to zaslužen priznanje. Na tekmovanju so nastopili zbori iz Avstrije, Bolgarije, Francije, Grčije, Holandske, Italije, Jugoslavije, Nemčije, Madžarske, Španije, Švice in ZDA.

Po vsej naši deželi

Hude posledice zaradi suše

Letošnja suša je povzročila veliko škodo kmetijstvu v vsej deželi. Kmetijstvo se nahaja pred grozečim propadom. Kmetje nimajo s čim krmiti živine. Številni požari so v mnogih krajih popolnoma uničili gozdne nasade in pašnike. Odgovorne oblasti pa doslej ne kažejo nobenega razumevanja in niso še nič konkretnega sprejele zato, da bi priskočile na pomoč prizadetim. Taka je torej žalostna bilanca letošnjega poletja.

Toda tako ne more naprej. Naši kmetje, ki so v vseh časih in tudi v najhujših razmerah kljubovali, morajo kljubovati tudi sedaj. Pač pa je potrebno, da skupno zahtevajo od oblasti ustrezne ukrepe.

Tako v goriški kot v videmski pokrajini so v teku akcije, za to, da bi prisilili oblasti, da sprejmejo potrebne ukrepe. Postavljena je bila zahteva, naj se uveljavijo določila zakona št. 739 z dne 21. junija 1961, ki predvideva povrnitev škode povzročene po vremenskih neprilikah in sicer v znesku od 50 do 80%.

V ta namen bi bilo potrebno,

Kmetijstvo propada - Zahteve naprednih kmečkih organizacij na Goriškem - Številni požari uničujejo gozdne nasade - Naj se uveljavi zakon 739

da bi tudi občinski odbori na Tržaškem čimprej sklicali izredne seje občinskih svetov, na katerih bi izglasovali zahteve, naj se uveljavijo določila gori omenjenega zakona.

Prizadetim kmetom je treba priskočiti na pomoč in jim omogočiti, da premagajo težave v katerih se nahajajo zaradi slabih vremenskih prilik.

Napredne kmečke organizacije na Goriškem so ta teden postavile vrsto zahtev v korist kmetov, ki so bili hudo prizadeti zaradi suše. Med drugim zahtevajo:

1. oprostitev vseh davkov in prispevkov, tudi tistih za bonifiko in za kmečko bolniško blagajno;
2. oprostitev najemnine za tekoče leto;
3. odgoditev vseh letošnjih obrokov vračanja posojil ki so bila dana za nakup zemljišč ali popravila, odnosno gradnje kmečkih hiš;
4. takojšnjo podelitev zapro-

šenih kreditov za nabavo semen za jesensko in spomladansko setev;

5. brezplačno podelitev krme za živino;

6. zaščito nad odkupnimi cenami živine za zakol in

7. podelitev denarne podpore kmetom tistih področij, ki so bila najhujše prizadeta zaradi suše.

Poslanec tov. Franco iz Tržiča je v sredo naslovil na ministra za kmetijstvo posebno vlogo, v kateri ga prosi, naj sprejme nujne ukrepe za pomoč zaradi suše prizadetim kmetom goriške pokrajine.

V soboto 1. septembra ob 10. uri bo v dvorani «Pri zlatem pajku» v Gorici (Corso Verdi 13) javni sestanek kmetov iz goriške pokrajine. Na njem bodo razpravljali o perečih problemih, ki so nastali zaradi hude suše, ki je ponekod skoro popolnoma uničila vse poljske pridelke.

M.BEOGRAD-MOSKVA-PRAGA-WARSZAWA
BERLIN-BONN-PARIZ-LONDON-DUBLIN-AMSTERDAM-BRUSSEL-STOCKHOLM-OSLO-HELSINKI-BERN-BUDAPEST-BUKAREST-SOFIJA-ATENE-TIRANA-ANKARA-BERUT-DAMASK-TEHERAN-NOVI DELHI-Peking-BANGKOK-TOKYO-SEUL-Kairo-TUNIS-MADRID-NEW YORK-TORONTO-MEHIKO-HAVANA-BRAZILIA-BUENOS AIRES-RIM-BEOGRAD-MOSKVA-PRAGA-WARSZAWA

POLITIKA

BERLINSKI PROBLEM ponovno prehaja v ospredje na svetovni politični pozornici. Provokacije ob zidu, ki loči mesto na dvoje, sovražne demonstracije proti sovjetskim vojakom, nepriznavanje Nemške demokratične republike, ščuvanje reakcionarnih in revanšističnih krogov, ob več ali manj odkriti podpori zahodnih zasledbenih oblasti, k uporabi proti oblasti Vzhodnonemške demokratične republike so dejstva, ki morajo vsakogar, ki mu je pri srcu mir v tem delu sveta, zelo resno zaskrbeti. Ta dejstva so obenem še en neovrgljiv dokaz kako nevarno vojno-provokatorsko žarišče se nahaja prav v Berlinu, kako potrebno je, da se problem Berlina dokončno reši kakor zahteva tudi Sovjetska zveza. Ta je hotela pospešiti proces rešitve berlinskega vprašanja pretekli teden odpravila zasledbeni status, ukinita svojo komandaturo v mestu in predala posle vojaški oblasti DR Nemčije. Toda zahodnjaki ji nočejo slediti v tem oziru in raje podpirajo revanšistično bonnsko vlado, ki poželjivo steguje svoje prste proti Vzhodu, želeč si najprej osvojiti ves Berlin in nato iti še dalje, posnemajoč pri tem tiste, ki so povzročili v svetu toliko gorja in ki so končno privedli tudi Nemčijo samo na skrajni rob propada. Zahodnjaki sedaj vpijejo v vse vetrove, da je Sovjetska zveza prekršila četverni sporazum o Berlinu, kot da bi ta sporazum moral biti v veljavi za vedno in kot da ni že skrajni čas, da se ukine zasledbeni status ter prepusti Nemcem samim upravo tudi nad bivšo nemško prestolnico. Toda Sovjetska zveza je ravnala v skladu s stališči svoje politike, ki narekujejo odstranitev vseh ostankov druge svetovne vojne v Evropi, sklenitev mirovne pogodbe in na temelju te pogodbe normalizirati stanje tudi v zahodnem Berlinu. Vprašanje pa je sedaj, kaj bo temu sledilo. Novi berlinski status hočeš nočeš zahteva postopno priznavanje obstoja oblasti DR Nemčije. Zahodne velesile bodo morale sčasoma to upoštevati ne oziraje se na to, če priznanje prija Bonnu ali ne. V nasprotnem primeru bi lahko prišlo do še hujših zapletljivosti in do še večjih nevarnosti za mir. Tu pa nastaja vprašanje: ali je danes vredno tvegati mir v vsem svetu zaradi Berlina?

★ **POLOŽAJ V ALŽIRIJI** se je zopet poslabšal. V vodstvu mlade neodvisne države je prišlo do hudih sporov. Politični urad je zapustil alžirsko glavno mesto in se preselil v Oran. To je tem hujše, ker se je zgodilo v času, ko se je alžirsko ljudstvo že pripravljalo na volitve, ki naj bi dale deželi novo oblast. Zaradi teh dogodkov se seveda volitve ne bodo mogle vršiti 2. septembra kot je bilo prvotno določeno. Jasno je, da imajo v tej zadevi svoje prste vmes, francoski kolonialisti, ki danes že delajo račune o tem kako si bodo spet pridobili deželo, ki je toliko žrtvovala za svojo neodvisnost. Obstaja nevarnost, da pride tudi v tej deželi do podobnega položaja kot svojčas v Kongu. Pri vsem tem pa je še hujše, ker zaradi velikega nereda v tej izmučeni deželi razsaja tudi huda ekonomska kriza in grozeča lakota že stoji na vratih.

Piratski napad na Kubo

V noči med 24. in 25. avgustom so proticastrovski elementi, podprti od ZDA, s topovi z dveh ladij streljali na mirnarsko mestno četrt kubanske prestolnice. Za svoj cilj so si ti pirati izbrali neki hotel, v katerem stanujejo sovjetski strokovnjaki in predstavniki drugih socialističnih dežel. Obstreljevanje je trajalo le kakih šest minut in izstreljenih je bilo okrog 60 granat.

Pirati so prišli iz Floride z ZDA, kar je več kot dovolj jasno, da so ta «podvig» ne le patrocinirale marveč celo organizirale ZDA.

Čeravno obstreljevanje Havane ni povzročilo veliko škode in ni terjalo človeških žrtev, je vendar zelo resno in nevarno dejanje, ki utegne povzročiti še nepredvidene hude posledice. Lahko se trdi, da prav to dejanje predstavlja višek provokacij in sovražnih dejavnosti, ki imajo svoje domovinsko pravico v ZDA. Da bi ZDA vsaj navidezno zmanjšale svojo odgovornost, so do piratskega dejanja kubanskih protirevolucionarjev zaplenile obe ladji, na katerih so bili nameščeni topovi. Tudi Fidel Castro je v svoji izjavi poudaril, da so za napad na Havano odgovorne ZDA.

Pred nedavnim je Fidel Castro govoril o gospodarskih težavah Cube zaradi bojkota, ki ga izvajajo ZDA. Tedaj je podčrtal tudi, da tudi ta bojkot potrjuje polom politike predsednika ZDA Kennedyja na vsem latinsko-ameriškem kontinentu.

Toda tega mnenja ni samo Fidel Castro. Podobne trditve je bilo v zadnjem času opaziti tudi v ameriškem tisku. Tako je n.pr. «New York Times» dne

17. avgusta zapisal, da je «Aliansa za napredek Latinske Amerike», ki si jo je zamislil Kennedy, bila zadušena v pesimizmu. Omenjeni list je trdil tudi, da bo v najboljšem primeru potrebno več desetletij za njeno dejansko uresničitev. Vodilni razredi Latinske Amerike odklanjajo žrtve, ki jih zahteva ta aliansa. Revolucionarno vrenje v Latinski Ameriki obstaja in zelo čudno bi bilo, če se ne bi revolucionarni poskusi kubanskega tipa uresničili tudi še v kakšni drugi deželi. Danes zgubljam velike bitke, piše nadalje «Times», v Argentini, Peruju in tudi v Braziliji. To je potrdila tudi nedavna ekonomska konferenca v Braziliji.

Pred kratkim se je v Helsinkih zaključil svetovni festival mladine. Geslo tega festivala je bilo: Mir in prijateljstvo! Festivala se je udeležilo nad 20.000 delegatov iz 142 držav. Za časa festivala je bilo v Helsinkih in v drugih mestih Finske več kot 1400 prireditev. Po zaključku festivala so delegati obiskali tudi razne kraje v Sovjetski zvezi, kjer so bili deležni navdušenega sprejema. Na gornji sliki: Sprejem na postaji v Moldaviji.

PISANI SVET

Sovjetska zveza:

600 milijonov ton premoga

Sovjetska proizvodnja premoga bo letos dosegla več kot 600 milijonov ton.

V zadnjih letih je prišlo v uporabi goriva v ZSSR do velikih sprememb. Povpraševanje po premogu se sicer ni zmanjšalo, povečale pa so se potrebe po nafti.

«Ekonomičeskaja gazeta» poroča, da so v prvi polovici letošnjega leta proizvedli 9.600.000 ton premoga več, kot v prvi polovici preteklega leta.

Po perspektivnem načrtu bo ZSSR do leta 1980 proizvajala 1.200.000.000 ton premoga. Perspektivni načrt pa ne predvideva pove-

čanja števila rudarjev. Kot glavno nalogo sovjetskega rudarstva se postavlja hitrejše naraščanje storilnosti dela in pocenitev premoga. To nameravajo v ZSSR doseči s širšim izkoriščanjem dnevnih kopov, kar naj bi zagotovilo tudi polovico celotne proizvodnje premoga v državi. Uresničuje se tudi širok načrt mehanizacije in avtomatizacije v rudnikih. Pri uresničevanju tega načrta sodeluje 10.000 znanstvenikov, projektantov in konstruktorjev.

DR Vietnam:

Veliki načrti

«Ekonomičeskaja gazeta» je pred kratkim objavila intervju s predsednikom planske komisije Demokratične republike Vietnam, v katerem je med drugim rečeno da bodo leta 1965 pridelali 7.000.000 ton riža. Leta 1939, ko je bila dežela še francoska kolonialna posest in ko je bila izredno dobra letina, so ga pridelali komaj 2,4 milijone ton, leta 1959 pa so ga pridelali 5,2 ton.

Alžirija:

Pomanjkanje učnih moči

Odsotnost profesorjev in učiteljev evropskega rodu v Alžiriji bo zelo škodovala pouku, zlasti višjemu, za katerega sploh ni domačih predavateljev. To je poudaril pred kratkim rektor alžirske univerze.

Od 27.000 profesorjev in učiteljev je le 2000 Alžircev. Še od teh so jih nekaj pozvali, naj sodelujejo pri upravljanju neodvisne države in zaradi tega ne bodo mogli več poučevati.

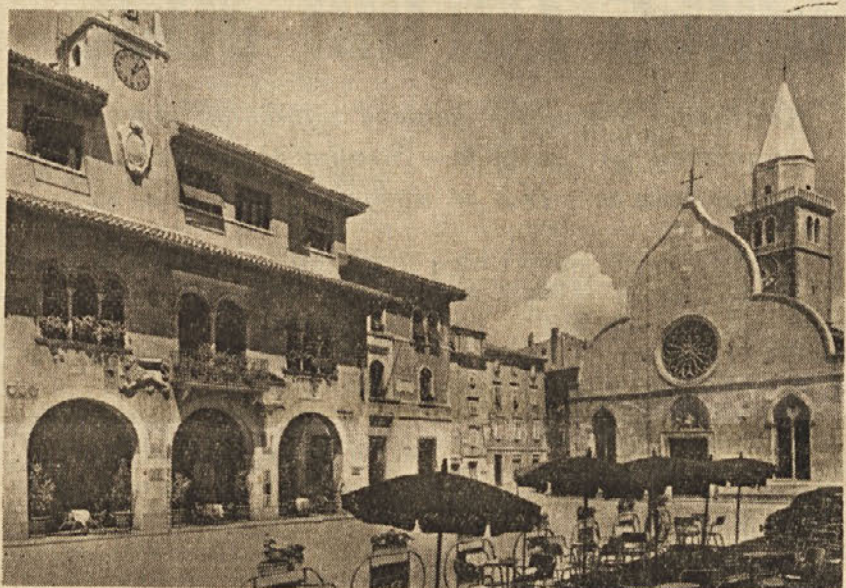
Pomanjkanje domačega šolskega kadra je tipičen primer kolonialistične politike. Kolonialna oblast je dokler je mogla pošiljala tudi v Alžirijo zanesljive šolnike, ki so inneli seveda poleg poklicne še druge naloge. Oblast ni dopuščala, da bi domačini dosegli dovolj visoko stopnjo izobrazbe in se tako pripravili za bodočnost.

Poljska:

Bonn predstavlja nevarnost

Tako je zapisal voditelj poljskih katoličanov v nekem katoliškem časopisu, ki izhaja na Poljskem. «V okviru sedanjih odnosov med dvema blokoma velesil, ni več velike Nemčije, ki bi ogrozila osamljeno Poljsko. Epohe dvoboja med Nemčijo in Poljsko je konec. Nemčija nas ne more več napasti. Mi smo sestavni del sil, ki so veliko močnejše od Nemčije. Po drugi strani pa bi nemški napad na Poljsko povzročil splošni spopad, saj je Zahodna Nemčija vključena v NATO. Ključ sedanjega položaja je predvsem v rokah ZDA in ZSSR-torej v sprejetju mirnega sožitja in sporazuma o splošni in popolni razorožitvi ter v mednarodnem sodelovanju. Toda ravno v tem igra zelo nevarno in škodljivo vlogo bonnska Nemčija. Njena vlada moti in zavira pot iskanja tega spoznanja. Ostrost Adenauerja je vsak dan bolj nevarna, saj je doktrina Foster Dullesa še vedno osnova bonnske politike. Pomanjkanje diplomatskih odnosov med bonnsko Nemčijo in socialističnimi deželami, nepriznavanje meje na Odri in Niši, nemška revanšistična politika in njene zahteve po poljski zemlji in predvsem nenehno jačjenje zahodnonemške vojaške sile ter vedno večje zahteve po atomski oborožitvi, neprestano večajo nevarnost nemškega vojnega žarišča.»

Milje

Gospodarski položaj v miljski občini je vse prej kot rožnat. Ladjedelnica Felszegi ima sicer zagotovljena naročila za dve leti, toda njeno obratovanje je okrnjeno. Pred časom je bilo nekaj delavcev odpuščenih z dela. Ladjedelnica Sv. Roka životari in nima nobene perspektive za bodočnost. V zadnjih letih se je iz Milj izselilo večje število specializiranih delavcev. Kljub priselitvi določene števila istrskih preseljencev na območje občine, se je število stalnih prebivavcev v zadnjem desetletju zmanjšalo. Leta 1951 je imela občina 12.623 prebivavcev, leta 1961 pa 12.487. Med izseljenci prevladujejo mladi ljudje. Prav zato prevladujejo sedaj v miljski občini starejši ljudje. Iz tega izhaja tudi dejstvo, da ima danes v tej občini 80% celotnega prebivavstva volivno pravico, kar je za 10% več od splošnega italijanskega povprečja.

Ze te ugotovitve dovolj zgovorno potrjujejo, da je upravljanje občine v takem položaju zelo težko. Tem težje je tudi zato, ker vladne in druge nadrejene oblasti ne kažejo pravega razumevanja. Občina sama pa nima avtonomije in ne dovolj moči, ki je potrebna za reševanje velikih problemov. (Na gornji sliki: Trg Marconi in mestna hiša v Miljah).

Šolstvo v SSR Ukrajini

Leta 1961 je bila uvedena v Ukrajini obvezna osemletna namesto sedemletne šole. Ta reforma velja tako za mesta kot za podeželje. Sedaj je v teku reorganizacija strokovnih šol. Na teh šolah je do sedaj pouk trajal 10 let, odslej dalje pa bo trajal 11 let. Prav tako je v teku reorganizacija tehničnih, obrtnih in drugih podobnih kmetijskih šol.

Od leta 1950 do 1961 so v Ukrajini zgradili okrog 3000 novih šolskih poslopij. V novih šolah je prostora skupno za nad 700.000 učencev.

V tehnično-strokovnih šolah so v zadnjem desetletju zgradili nad 285 delavnic, 430 znanstvenih kabinetov, 150 laboratorijev za praktični pouk. Vse to je omogočilo, da se je število učencev teh šol znatno povečalo. To jasno potrjujejo tudi številke. Leta 1958-59 je bilo na teh šolah 361.000 vpišanih, leta 1961-62 pa okrog 836.000. V zadnjih treh letih je 350.000 mladincev in mladink dokončalo srednjo šolo. Mnogi med njimi so se po maturi zaposlili, istočasno pa nadaljujejo pouk v dopisnih in večernih šolah. (Novosti)

Iz Trsta

Problem vodovoda

Cudno se sliši, a vendar je res, da je tržaškemu mestu in okolici zadosten dotok vode odvisen ne samo od kapacitete vodovoda ACEGAT, marveč od krajevnih padavin, kakor tudi od praznikov, posebno ob Velikem šmarnu (Ferragosto), ko mnogi ljudje zapustijo mesto celo za nekaj dni. Namreč ko dežuje ni potrebna poraba vode iz vodovoda za zalivanje vrtov, ko pa odidejo ljudje iz mesta, je seveda zaradi tega manjša poraba, in tedaj zadošča normalna kapaciteta vodovoda ACEGATA, ki je sicer pomanjkljiva in v splošnem, kot bomo videli, nezadostna.

Mestno prebivalstvo Trsta je sicer po številu že dolgo let vedno enako, a kljub temu je potrošnikov vode naraslo za 65 odst. od leta 1950 do 1961, se pravi od 56.000 na 93.000. Vodovodne naprave pa so ves ta čas seveda vedno iste in celo izvir vode pri Zavljah, ki oskrbuje Milje, je že nekaj časa zaradi odkvar pri delu za industrijsko pristanišče neuporaben. Glavne vodovodne cevi, od izvira Timave pri Stivanu, ki oskrbujejo Trst in okolico, znašajo po širini še vedno le 900 milimetrov ter zmorejo dovajati največ le 125.000 kubičnih metrov vode dnevno. A dnevna poraba vode je, posebno poleti, v Trstu in okolici mnogokrat večja ter se zaradi tega morajo črpati rezerve iz vodohramov, ki mnogokrat tudi ne zadoščajo. Normalna dnevna poraba vode v Trstu sicer znaša približno 100 kubičnih metrov, dnevni dotok vode pa je 125.000 kubičnih metrov, toda iz tega se morajo polniti rezervni vodohrami za večkrat v tednu nadnormalno dnevno porabo. In kadar je ta dnevna poraba vode 125.000 kubičnih metrov, kar se večkrat dogaja, se mora zato seveda voda črpati iz vodohramov, ki ne morejo biti sproti nadoknadeni, ker je maksimalna dnevna kapaciteta vode le, kot rečeno, 125.000 kubičnih metrov, vodohrami pa vsebujejo le 45.000 kubičnih metrov in zato ne morejo biti tako hitro spet napolnjeni, posebno če ni slučajnih padavin.

Da bi se pa odpomoglo tem pomanjkljivostim, bi bilo nujno potrebno povečati sedanjo širino vodovodnih cevi od 900 na 1300 milimetrov, kar bi seveda stalo približno okrog 700 milijonov lir. S tem bi bila seveda potreba vode mestu in okolici za nekaj časa zagotovljena, kajti izviri pri Stivanu vsekakor premorejo tudi še večjo količino.

Seveda bi tudi iz teh štivanskih izvirov ne mogli računati s črpanjem v nedogled, kajti Jugoslavo ni že nekaj časa nameravajo zgraditi vodovode, ki bi vzeli vodo pri Škocjanu ter s tem verjetno zmanjšali pritok Timavi. Zato prav te dni proučujejo komisije, če v resni-

ci prihaja štivanska voda iz Škocjanskega podzemlja ali pa se morda filtrira od drugod, posebno verjetno iz Soče.

Zaradi tega je že ponovno komunistična skupina svetovavcev na občini stavila predlog za zgraditev novih vodovodnih napeljav iz spodnje Soče, ki bi popolnoma zadoščale mestni in okoliški porabi vode, ki bi ne mogla biti od nikogar in nikoli ogrožena. Stroški za tako napeljavo bi seveda znašali nekaj nad 5 milijard lir, ki bi jih morala kriti država. A s tem bi bila za dolgo dobo oskrba vode popolnoma zagotovljena tudi v slučaju, če bi število prebivalstva Trsta in okolice občutno naraslo.

Zal pa občinska uprava, kljub ponovnemu urgiranju, noče upoštevati teh naših tehtnih nasvetov in tako bomo morali še nadalje biti odvisni, kot rečeno od slučajnih padavin in praznikov, ko mestno prebivalstvo v večjem številu zapuša domove ter s tem seveda nujno šteti z vodo.

Doberdob

Vedno večje nezadovoljstvo zaradi slabe ceste Devetaki-Doberdob-Selce

Stanje pokrajinske ceste Devetaki-Doberdob-Selce, ki predstavlja najslabšo pot med Gorico in Trzičem in od katere se tudi odcepi pot, ki pelje na Vrh Sv. Mihaela k muzeju iz prve svetovne vojne, postaja zadnje čase vedno slabša zaradi vedno večjega števila motornih vozil, ki dvigajo oblake prahu in preprečujejo vidljivost šoferjev. Stanje se zadnje čase slabša tudi zaradi tega, ker vozijo po tej cesti številni vojaški kamjoni, ki premetavajo gramoz z ene strani na drugo in je cesta radi tega zmeraj bolj nevarna. O tem nam pričajo tudi številni padci, do katerih je prišlo zadnje mesece.

Zaradi zgoraj navedenih vzrokov je v nedeljo popoldne (19. t. m.) prišlo na tem delu ceste do padca dveh mladeničev in sicer 21-letnega delavca Marjana Gergolet in študenta Marjana Lavrenčič iz Poljan. Na odseku ceste, kjer je prišlo do nezgode, je le ozka steza,

Draginja še vedno narašča

30. junija 1962 je bilo v šestih občinah tržaškega ozemlja 298.000 stalnih prebivalcev. En mesec prej jih je bilo 298.555. V sami tržaški občini je bilo ob koncu letošnjega junija 272.768 stalnih prebivalcev.

Ob istem času je bilo na Tržaškem ozemlju zaposlenih 92.998 oseb, torej 386 oseb manj kot maja. 30. junija 1961 je bilo 92.460 oseb zaposlenih. Torej v tem primeru gre za določen napredek. Brezposelnih oseb je bilo 30. junija letos 8.947, 30. junija 1961 pa 11.597. Torej tudi v tem pogledu smo letos nekoliko na boljšem.

Pač pa smo letos na slabšem v pogledu cen življenjskih potrebščin. Junija 1961 je znašal indeks 66,87, letos pa 71,69.

Odras nepovoljne življenjske ravni prebivalstva se kaže tudi v porastu meničnih protestov. Teh je bilo junija letos 2.960 za skupni znesek 98.833.906 lir, junija 1961 pa jih je bilo 2.349, skupna vrednost pa je znašala tedaj 63.195.596 lir. V prvem polletju 1962 je bilo vseh meničnih protestov 18.159, v prvem polletju 1961 pa 13.949.

Draginja stalno narašča. Od 73 artiklov se jih je 22 podražilo in le 10 pocenilo.

Te podatke je objavila tržaška zbornica za trgovino, industrijo in kmetijstvo.

Šolske vesti

Izpitni in vpisovanje

Na Nižji srednji šoli (gimnaziji) in Strokovni šoli v ulici Randaccio v Gorici se popravni izpiti pričnejo v ponedeljek, 3. septembra ob 8.30 s pismeno nalogo iz italijanščine ***

Ravnateljstvo Nižje trgovske strokovne šole pri sv. Ivanu obvešča dijake, da se vpisovanje za I., II. in III. razred nadaljuje do 25. septembra 1962 vsak delavnik od 10 do 12 ure. Učenci ki se vpišejo v I. razred morajo predložiti naslednje dokumente:

- 1) Rojstni list od anagrafskega urada
- 2) Potrdilo o precepljenju
- 3) Potrdilo o zdravih očeh
- 4) Zadnje šolsko spričevalo.

Vsa druga pojasnila se dobijo v tajništvo šole.

Popravni izpiti ter nižji tečajni izpiti pričnejo v ponedeljek ***

Na drž. učiteljski s slovenskim učnim jezikom v Trstu se bodo začeli VSTOPNI in POPRAVNI izpiti dne 3. septembra ob 8.30.

Pismene skušnje za USPOB-LJENOSTNI izpit pa se začne dne 14. septembra ob 8.30.

Benečija

Umril je 107-letni Bepi Jusič

Bepi Jusič, najstarejši prebivalec Benečije in vse naše dežele, ki je bil obenem tudi najstarejši italijanski državljan, je v sredo umrl. Čez poldrugi mesec bi bil dopolnil 107 let življenja.

Pokojni je bil do zadnjega diha pri zdravi zavesti. Malo pred smrtjo se je poslovil od svojcev, katerim je še enkrat voščil vso srečo.

Ko je zdaj že pokojni Bepi Jusič praznoval 106. rojstni dan je med drugim povedal, da se »spominja cajtov, kar je šu kot 20-ljetni puob na vižito in ga je mjedih škartu, zaki je biu zarjes slabič, preveč slab za djelat sudat. Pa ni blu takou. Ljeta su teklä napri nje da bi se muoru kadä zatejčt po kajšno pomouč.«

Kljub temu, da je naborni zdravnik menil, da bo Bepi Jusič kmalu umrl, je dočkal častljivo starost. Bil je dvakrat poročen in imel je 8 otrok.

E. J.

Iz raznih krajev Barkovlje

Če krožijo po vseh vaseh resnične ali izmišljene vesti, zakaj ne bi krožile tudi po Barkovljah.

Ze nekaj let se govori po naši vasi o nekem naselju, ki naj bi nastalo na tistem širokem pobočju, ki se razteza pod grižo od Bajdovcev do Gašperjev. Tisočdvesto stanovanj naj bi bilo tam in celo cerkev naj bi se sezidala. Govorilo se je, da bo najprej izdelana cesta, ki bo začela pri Pahorju, ali kakor smo vedno pravili »Pri koritu« in bo končala pri novem sanatoriju na Trsteniku. Nekateri so znali povedati, da se bo ta cesta za Gašperji odcepila in da bo končala tam nekje pri Stari gori, kjer se bo spojila s Proseško cesto. Pokril se bo bovedski potoč in tako tudi tisti, ki teče na strani Gašperjev. Tako bo enkrat za vselej popravljena tista nesrečna cesta, ki bi morala služiti Gobarjem, kakor pravimo Barkovljani Gašperjem, a je nerabna, ker se nahaja v obupnem stanju.

Kar naenkrat pa se je raznesla nova vest, da je namen sezidanja tega naselja opuščen in da bo ostalo vse pri starem.

Bolje tako. Barkovljani se dobro zavedamo, čemu služijo taka naselja. Ze dosti se je o tem pisalo in celo občinski svet je razpravljalo o tej zadevi. Zato želimo Barkovljani, da bi ta nova vest odgovarjala resnici, ker je boljše za nas, če hodimo po klancih, ki so naši, kakor da bi hodili po širokih cestah, ki niso naše.

Prav je imel stari Vane Martelanc, ko so mu očitali, da se v mestnem svetu ne briga za ceste, luč in vodo in se je ta stara barkovljanska korenina tako odrezala: »Lepe bodo Barkovlje, ko bodo imele ceste, luč in vodo, a ne bodo več vaše«. Zlate besede, ki hi jih morali imeti vedno pred očmi vsi tisti, ki gledamo naše lepe barkovljansko morje.

R. P.

Salez

V soboto 1. septembra ob 20. uri bo v Saležu (na trgu pred spomenikom) javno zborovanje. Pokrajinski svetovavec KPI tov. Gombač bo govoril o perečih kmečkih problemih.

Vabimo k polnoštevilni udeležbi.

Na Rdečem trgu

(Nadaljevanje s 3. strani)

neštete množice. Na vseh trgih in ulicah je bilo vse polno ljudi, ki so veselo prepevali in rajali ter tako slavili zgodovinski dogodek.

Na ulicah so Moskovičani obkrožili našo skupino in z nami prepevali znane italijanske popevke. Ob slovesu so nas pristručno pozdravljali ter nam klicali: »Nasvidenje!«.

V tem veselem razpoloženju sem morda bolj kot kdaj koli prej občutil pomen besed, ki jih je izrekel Nikolajev v svojem govoru in ki se glasijo: »Ta planet ne sme nikoli več okusiti vojnih grozot temveč mora živeti v miru in blaginji!«.

DELO
glasilo KPI
za slovensko narodno manjšino

Izhaja vsak petek
Urejuje uredniški odbor
Politični direktor: Marija Bernetič - Odgovorni urednik: Anton Mirko Kapelj - Uredništvo in uprava: Trst, ul. Capitolina 3, telef. 44-046/44-047.
Tiska: Tipografia Riva - Trst ul. Torrebiana 12.
Celoletna naročnina 1300 lir, polletna 700 lir. Poštni tekoči čekovni račun št. 11/7000.
Cena oglasov po dogovoru

DC in Slovenci

(S 1. strani)

je prišlo pod to vlado do kakšne bistvene spremembe na področju politike, ki se tiče narodnih manjšin in specifično slovenske narodne manjšine? Ne! Vse je ostalo tako kot prej. Zato je bilanca demokristjanske vlade in tistih, ki so kakor koli soudeleženi pri njej, tudi v pogledu manjšinske politike, negativna.

S kakšnim programom se namerava tržaška krščansko-demokratska stranka predstaviti na prihodnjih občinskih volitvah?

Geslo tega programa se glasi: nacionalna varnost in kontinuiteta preteklosti. To pomeni, da bo večinska stranka nadaljevala po stari nezdravi poti in da bo neglede na razne obljube posameznih političnih prvakov, ostalo vse pri starem.

KPI je v vseh letih njenega obstoja zagovarjala Slovence in zahtevala spoštovanje njihovih pravic. To dela tudi danes in bo delala vsedotlej, dokler te pravice ne bodo dejansko in v celoti priznane ter spoštovane. In tega se zavedajo Slovenci!